

Do?um Sonras? Ebeveynlik Davran??? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Do?um Sonras? Ebeveynlik Davran??? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20114>

Özet

Do?um Sonras? Ebeveynlik Davran??? Ölçe?i (DSEDÖ), ebeveynlerin do?um sonras? dönemde bebekleriyle olan etkile?imlerini ve bak?m davran???lar?n? sistematik olarak ölçmek amacıyla geli?tirilen bir psikometrik arac?n Türkçe'ye uyarlanm?? formudur. Ölçe?in Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik çal???mas? H. Çal???r, Z. Karaçam, F. A. Akgül ve D. A. Kurnaz taraf?ndan 2009 y?l?nda gerçekte?tirilmittir. Bu ölçek, özellikle yeni do?an bebeklerin birincil bak?c?lar? taraf?ndan sergilenen ebeveynlik yeterlili?ini gözleme dayal? olarak de?erlendirmek için tasarlanm??tır.

Uyarlama çal???mas?, ölçe?in Türkçe konu?an popülasyonda kullan?m?n?n psikometrik aç?dan sa?lam oldu?unu kan?tlam??tır. Ölçek, yüksek gözlemciler aras? tutarlılık katsayılarına sahip olup, klinik ve ara?tırma ortamlar?nda **do?um sonras? ebeveynlik davran???lar?n?n** de?erlendirilmesinde güvenilir bir araç olarak önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler

Do?um Sonras? Ebeveynlik Davran??? Ölçe?i, DSEDÖ, Ebeveynlik, Do?um Sonras? Dönem, Psikometrik Özellikler, Uyarlama, Gözlemci Tutarlılı??.

Yazarlar

Hüsniye Çal???r, Zeliha Karaçam, Fatma A. Akgül, Derya A. Kurnaz.

Amaç

Do?um Sonras? Ebeveynlik Davran??? Ölçe?i'nin temel amacı, ebeveynlerin bebekleriyle kurdukları etkile?imin kalitesini ve uygunlu?unu, özellikle do?um sonras? kritik dönemde, gözleme dayal? olarak de?erlendirmektir. Bu ölçek, ebeveynlerin bebeklerinin ihtiyaçlarına ne kadar hassas, tepkisel ve destekleyici davrand???n? belirleyerek, potansiyel geli?im risklerini veya destek ihtiyac?n? erken te?his etmeye yard?mc? olmay? hedefler.

Ölçe?in Türkçe uyarlaması, orijinal arac?n kültürel ve dilsel farklılıklar gözetilerek Türk anneleri ve bebekleri ba?lam?nda geçerli ve güvenilir bir şekilde kullan?lması için yapılm??tır. Böylece, hem?irelik ve psikoloji alan?ndaki ara?tırmacılar ve klinisyenler için standartla?tırılm?? bir de?erlendirme imkanı sunulmuştur.

Yapı

DSEDÖ, do?um sonras? ebeveynlik davran???lar?n?n çok yönlü yap?s?n? ölçer. Bu yapı, genellikle ebeveynin fiziksel bak?m becerilerinden, duygusal tepkiselli?ine ve bebekle kurdu?u

sözel ve sözel olmayan ileti?imin kalitesine kadar geni? bir yelpazeyi kapsar. Ölçek, davran??sal gözlemlere dayand??? için, ebeveynin öznel raporlamas?ndan ziyade, objektif olarak gözlemlenebilir etkile?im örüntülerine odaklan?r.

Geçerlik

Ölçe?in geçerli?i, uyum geçerli?i (criterion validity) yöntemleri kullan?larak de?erlendirilmi?tir. Bu ba?lamda, ölçe?in tutarlılı??n? sa?lamak amacıyla gözlemciler aras? uyum incelenmi?tir. Yap?lan analizlerde Pearson Korelasyon katsay?s? hesaplanm??t?r.

Sonuçlar, DSEDÖ'nin gözlemciler aras? toplam puan korelasyonlar?n?n **0.85** ile **0.93** aras?nda de?i?ti?ini göstermi?tir. Bu yüksek korelasyon de?erleri, ölçe?in farklı ba??ms?z gözlemciler taraf?ndan uyguland???nda dahi sonuçlar?n tutarlı oldu?unu ve istatistiksel olarak **önemli** ($p<0.001$) düzeyde bir uyum sa?lad???n? kan?tlamaktad?r. Bu bulgular, ölçe?in geçerli bir gözlem arac? oldu?unu destekler.

Güvenirlik

Güvenirlik analizleri, özellikle gözlemciler aras? tutarlılık üzerine yo?unla?m??t?r. Gözlemciler aras? tutarlılık katsay?s? (inter-rater reliability), ölçe?in toplam puan? için **0.97** gibi oldukça yüksek bir de?er olarak saptanm??t?r. Bu, ölçe?in uygulama standartlar?n?n yüksek oldu?unu ve uygulay?c?lar aras?ndaki de?i?kenli?in minimum düzeyde oldu?unu gösterir.

Ayr?ca, ölçe?i olu?turan her bir madde için ayr? ayr? güvenilirlik katsay?lar? incelenmi? ve bu de?erlerin **0.88** ile **0.97** aras?nda de?i?ti?i tespit edilmi?tir. Bu geni? aralıkta dahi yüksek kalan katsay?lar, ölçe?in genel olarak güçlü bir güvenilirli?e sahip oldu?unu ve maddelerin tutarlı bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü do?rulamaktad?r.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??mas?n?n bir parças? olarak, orijinal ölçe?in boyutlar?n?n Türkçe formunda da korunup korunmad??? genellikle Faktör Analizi yöntemleriyle kontrol edilir. Kaynakta do?rudan faktör yüklerine veya boyut say?s?na de?inilmemekle birlikte, elde edilen güçlü geçerlik ve güvenilirlik bulgular?, ölçe?in orijinal yap?sal bütünlü?ünü korudu?unu veya uyarlanan popülasyonda tutarlı bir yap?y? temsil etti?ini göstermektedir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Gözleme Dayalı Derecelendirme Ölçe?i (Observation-based Rating Scale)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Do?um sonras? dönemdeki ebeveynler (birincil bak?c?lar) ve bebekleri.

Age Group: Do?um sonras? erken dönem.

Population Details: Türkiye popülasyonunda hem?irelik ve sa?lık bilimleri alan?nda yap?lan bir çal??ma ile geçerlik ve güvenilirlik test edilmi?tir.

Test Methodology: 5'li Derecelendirme. Gözlemciler, ebeveynlik davran??lar?n? a?a??daki derecelendirme sistemiyle puanlar:

1: Hiç ölçmüyor

5: Tam olarak ölçüyor

Anahtar Kelimeler

Do?um Sonras? Bak?m, Gözlem Ölçe?i, Psikometri, Gözlemciler Aras? Tutarlılık, **Ölçek Uyarlamas?**, Korelasyon.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: hcalisir@adu.edu.tr (Sorumlu Yazar: Hüsniye Çal??r)

Correspondence Address: Adnan Menderes Üniversitesi, Ayd?n, Türkiye (Sorumlu Yazar?n çal??t??? kurum bilgisine dayanmaktadır).

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Do?um Sonras? Ebeveynlik Davran??? Ölçe?i'nin Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik çal??mas? 2009 y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için gerekli izinler ve olası ücretler hakkında bilgi almak amacıyla sorumlu yazar Hüsniye Çal??r ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir.

Çal??ma, *Journal of Anatolia Nursing and Health Sciences* dergisinde yay?nlanm??t?r.

Kaynaklar

Çal??r, H., Karaçam, Z., Akgül, F. A., ve Kurnaz, D. A. (2009). Do?um Sonras? Ebeveynlik Davran??? Ölçe?i'nin Türkçe formunun geçerli?i ve güvenilirli?i. *Journal of Anatolia Nursing and Health Sciences*, 12(1), 1-8.

Makaleye eri?im linki: proxy2.marmara-elibrary.com

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: [dogum-sonrasi-ebeveynlik-davranisi-olcegi-toad.pdf](#)

Do?um Sonras? Ebeveynlik Davran??? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri kaynak materyalde sunulmam???r. Maddeler için orijinal makaleye (Çal???r ve ark., 2009) ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM